

September 2016

Ansøgningsvejledning

Landdistrikter landet over står midt i den største omstilling i nyere tid. Befolkningstilvæksten til de større byer er accelereret, og det har efterladt især de mindre landsbyer med markant færre borgere og arbejdspladser.

LANDSBYERNES POTENTIALE

Tidligere kunne man bo, arbejde og dyrke sine fritidsinteresser i samme landsby. De senere år har landsbyerne dog oplevet, hvordan skoler er blevet lukket, busruter nedlagt og købmænd har drejet nøglen om.

De danske landsbyer danner rammen om 1,2 mio. menneskers liv, og landsbyerne rummer rigtig mange ildsjæle og aktive foreninger. Og selvom landdistrikterne er under forandring, har landsbyerne også fremover et potentiale til at kunne rumme et aktivt liv med høj livskvalitet på landet.

LANDSBYKLYNGER SOM UDVIKLINGSSTRATEGI

Nye modeller for landsbyernes rolle begynder at spire frem. I stedet for at hver landsby klarer sig selv, begynder landsbyerne at udnytte hinandens styrker og steder. Når hver landsby ikke kan klare sig selv, kan landsbyerne gennem samarbejde skabe gode steder at bo.

Flere steder har man eksperimenteret med at etablere netværk og samarbejder mellem landsbyer, hvor menneskelige og fysiske ressourcer og funktioner bliver udnyttet på tværs af flere landsbyer.

Dette greb på udvikling i landdistrikterne kaldes landsbyklynger.

HVAD ER EN LANDSBYKLYNGE?

En landsbyklynge er et antal landsbyer, der samarbejder om fælles strategiske mål i en netværksstruktur, hvor de benytter hinandens styrker til at udvikle den enkelte landsby såvel som hele klyngen. Landsbyklyngen handler om fælles stedsidentitet og socialt fællesskab, og udvikling af fælles fysiske faciliteter og aktivitetsmuligheder.

LANDSBYKLYNGER STARTER MED BORGERNE

De stærkeste landsbyklynger opstår af et motiveret og engageret civilsamfund, der ønsker at forbedre livskvaliteten lokalt. Ønsket om forandring skal komme nedefra, og skal helst være forankret hos en bred vifte af lokale aktører. Men der kan være lang vej til et samarbejde og en fælles identitet på tværs af landsbyer, hvis livet hidtil har været levet hver for sig. Og civilsamfundet kan ikke klare opgaven med at etablere en landsbyklynge alene.

Det kræver en kommune, der bakker op med sparring, ressourcer og strategisk udsyn, hvis en landsbyklynge virkelig skal have luft under vingerne. Og ofte er det også en styrke, hvis der kan trækkes på eksterne kompetencer, som kan inspirere og drive processen og give et friskt blik på klyngen udefra.

Det er omdrejningspunktet for dette initiativ, der baserer sig på et borgerdrevet engagement og initiativ, kommunal opbakning og støtte, og et kritisk eksternt blik som en metode til at løfte livskvaliteten i de danske landdistrikter.

Invitation til udvikling af landsbyklynger

Realdania, DGI og Lokale og Anlægsfonden inviterer nu kommuner og landsbyer til at deltage i et fælles udviklingsforløb, der støtter etableringen af op til 25 nye landsbyklynge-samarbejder.

De deltagende landsbyklynger får en proceskonsulent, der over halvandet år bidrager til den lokale udvikling af landsbyklyngen gennem:

- Etablering af et nyt samarbejde og et nyt lokalt fællesskab
- Udarbejdelse af en kommunikationsstrategi og en styrket kommunikation
- Ny viden og analyser – øget kendskab til eget lokalområde

- Styrket fokus – internt og eksternt – på de lokale stedsspecifikke muligheder
- En strategiplan der udstikker de langsigtede mål for landsbyklyngen

Alle landsbyklynger stilles en individuelt tilpasset datapakke til rådighed som grundlag for strategiplanen. Datapakken belyser landsbyklyngens aktuelle situation og udvikling og udarbejdes af Sekretariat for Landsbyklynger, DGI.

Resultatet af processen bliver en række nye danske landsbyklynger, der viser nye veje til, hvordan samarbejdet mellem flere landsbyer kan skabe et grundlag for det gode liv på landet.

HVEM KAN VÆRE MED?

Målgruppen er kommuner med landsbyer, som ønsker at styrke livskvalitet og lokal udvikling gennem samarbejde.

Alle landets kommuner kan være med. Landsbyklyngen skal ikke nødvendigvis være formelt organiseret på ansøgningstidspunktet. Der kan bydes ind tidligt i processen med en interessetilkendegivelse om etablering af en landsbyklynge. Der kan også søges med klyngesamarbejder, som er længere fremme i processen - eller med en allerede etableret landsbyklynge, der ønsker at videreudvikle sig.

Hvis samarbejdet er meget tidligt i sin udviklingsproces, søges der med en interessetilkendegivelse og med et indledende oplæg til den geografiske afgrænsning af den kommende klynge og motivation for samarbejde.

Der gælder følgende forudsætninger for at deltage:

- At kommunen er formel ansøger, men at ansøgningen udarbejdes i et samarbejde med repræsentanter fra de deltagende landsbyer
- At kommunen har afsat midler til gennemførelse af strategiplanen. Kommunen skal bidrage med 75.000 kr. som medfinansiering
- At kommunen deltager aktivt i mødeaktivitet og som sparringspartner gennem hele projektet

UDVÆLGELSE

Ansøgning og udvælgelse af projekter foregår løbende. Projekter vil blive udvalgt af kampagnens styregruppe, der består af:

- Stine Lea Jacobi**, Realdania
- Carsten Blomberg**, DGI
- Esben Danielsen**, Lokale og Anlægsfonden

Der kan evt. indkaldes yderligere rådgivere i forbindelse med vurderingen af ansøgningerne.

Der vil i udvælgelsen af landsbyklynger blive lagt vægt på:

- At det pågældende område står over for **landdistriktsrelaterede udfordringer**, der nødvendiggør en omstilling og tilpasning og motiverer udviklingen af en landsbyklynge
- At området indeholder **stedsspecifikke muligheder**, der kan danne udgangspunkt for en ny, positiv udvikling med udgangspunkt i landsbyklyngen
- At klyngen udgør en **enhed** enten geografisk, identitetsmæssigt eller historisk – eller at der på anden måde kan argumenteres for klyngens afgrænsning
- At der blandt de deltagende parter er en **stærk motivation** for at indgå i samarbejdet og deltage i en fælles udvikling
- At udviklingen af landsbyklyngen inddrager en **mangfoldighed af lokale aktører** (fx lokalråd, skoler, idrætsklubber, forsamlingshuse mv.)
- At etableringen af landsbyklyngen **skaber synergi med øvrige initiativer og planer** i kommunen

FORLØB

Følgende er de kommende større milepæle og aktiviteter:

Lancering af call til landsbyklynger og kommuner

21. september 2016

Første deadline for ansøgning

11. november 2016

Ansøgning kan foregå løbende - dog senest 1. maj 2017. Ønsker man at få sit projekt med på det første møde i styregruppen, er deadline for ansøgning dog d. 11. november 2016 kl. 12.00.

Offentliggørelse af de første udvalgte landsbyklynger

Medio januar 2017

Offentliggørelse af de første landsbyklynger, der skal udvikle strategiplaner.

Samarbejdsaftale

2017

DGI går i dialog med udvalgte landsbyklynger og kommuner omkring klyngens udformning og samarbejdet mellem landsbyklynge, sekretariat for Landsbyklynger og kommune. Samarbejdsaftalen er udgangspunktet for klyngesamarbejdet og arbejdet med strategiplanen.

Ansættelse af konsulent og etablering af samarbejde

2017

Sekretariat for Landsbyklynger og kommune udvælger en konsulent, der ansættes i halvandet år til at etablere klyngesamarbejdet. Sekretariatet stiller en liste over prækvalificerede konsulenter til rådighed for de deltagende kommuner.

Gennemførelse af projekter

2017-2018

Etablering af klynger og udarbejdelse af strategiplaner.

OFFENTLIGGØRELSE

Alle kommuner, der indsender en ansøgning inden for kampagneperioden, bliver orienteret direkte. Resultatet bliver også offentliggjort på kampagnens hjemmeside www.landsbyklynger.dk.

INDLEVERINGSFRISTER OG FORMATER

Ansøgninger kan indsendes løbende. Ønsker man sit projekt vurderet på førstkommande styregruppemøde, er deadline for indlevering af ansøgninger den 11. november 2016 kl. 12.00.

Ansøgningen skal følge dispositionen i vejledningen og holdes kortfattet (5-10 sider).

Ansøgningen sendes elektronisk til sekretariat@landsbyklynger.dk.

Alle ansøgere vil få en kvittering for modtagelse.

DGI, Sekretariat for Landsbyklynger
Vingstedskovvej 1
7182 Bredsten

YDERLIGERE OPLYSNINGER

Til at gennemføre kampagnen og understøtte udviklingen af landsbyklynger og strategiplaner er der etableret et 2-årigt fagligt sekretariat bestående af medarbejdere fra DGI Lokaludvikling.

Sekretariatets opgave er at bidrage med faglig sparring til strategiplaner, facilitering af netværk, udvikling af viden, samt formidling af kampagnen. Sekretariatet kan kontaktes for yderligere information på sekretariat@landsbyklynger.dk.

DISPOSITION TIL ANSØGNING

Ansøgningen skal følge dispositionen nedenfor:

1. Præsentation, muligheder og udfordringer i landsbyklyngen

Præsentation

- Geografisk og organisatorisk afgrænsning: Hvilke landsbyer og områder omfatter klyngen? Hvem er parterne bag?

Udfordringer

- Hvad er områdets udfordringer, og hvilke af disse udfordringer ønsker samarbejdet at adressere?

Muligheder

- Hvad ser I som områdets særlige muligheder og særkender? Hvilke muligheder kendetegner klynge-samarbejdet som en helhed? Og hvilke særlige muligheder kendetegner de enkelte deltagende landsbyer hver for sig?

2. Landsbyklyngens potentiale

Afhængig af hvor etableret samarbejdet mellem landsbyerne er, vil det i ansøgningen være muligt at svare på et eller flere af nedenstående spørgsmål. Motivationen for at danne landsbyklyngen – det første spørgsmål – skal dog formuleres af alle ansøgere:

- Hvorfor skal landsbyklyngen etableres? Hvad vil I opnå med landsbyklyngen? Hvilke særlige potentialer forløses med projektet?

Evt.:

- Hvilke temaer og indsatsområder kan landsbyklyngen tænkes at arbejde med?
- Hvilke sociale og identitetsmæssige effekter – fx nye fællesskaber, traditioner og aktiviteter – forventes af projektet?
- Hvordan kan landsbyklyngens fysiske miljø påvirkes af projektet? I form af fx tilpasset bygningsmasse, nye mødesteder, infrastruktur o.lign?

3. Samarbejder i landsbyklyngen

Ansøger skal beskrive, hvilke samarbejdsrelationer der eksisterer i landsbyklyngen, og hvilke relationer samarbejdet forventes at skabe. Følgende skal beskrives:

Samarbejder i dag

- Hvilke samarbejdsflader er der i dag? Hvordan bruger projektets parter hinanden, og hvordan kan samarbejdet styrkes?

Forankring

- Hvilke andre aktører – fx erhvervsaktører, lokale borgergrupper, foreninger, eksterne aktører o. lign. – involveres i udviklingen af landsbyklyngen?

Parternes kompetencer

- Hvilke kompetencer byder hhv. kommune og landsbyer/landsbyklynge ind med til projektet?
- Hvordan relaterer etableringen af landsbyklyngen sig til eksisterende kommunale strategier og planer?

Kontaktpersoner

- Kontaktperson i kommunen med angivelse af titel, adresse, direkte telefonnummer og email-adresse
- Kontaktperson(er) i de deltagende områder eller lokalsamfund med angivelse af funktion, adresse, direkte telefonnummer og email-adresse

4. Økonomi

Det er en forudsætning for at deltage, at kommunen har afsat eller tilkendegivet den nødvendige medfinansiering på 75.000 kr. samt arbejdstid til at gennemføre projektet. Der skal redegøres for, at det er tilfældet.

5. Bilag

Hensigtserklæringer om samarbejde og relevante strategier og planer på kommune-niveau kan vedlægges. Anden relevant baggrundsmateriale, fx lokale udviklingsplaner, kan også vedlægges. Foreningsvedtægter er ikke relevante for ansøgningen.

